

**WOJEWÓDZKI KONKURS PRZEDMIOTOWY
Z GEOGRAFII**
organizowany przez Łódzkiego Kuratora Oświaty
dla uczniów szkół podstawowych w roku szkolnym 2022/2023

TEST – ETAP SZKOLNY

- Na wypełnienie testu masz **60 min.**
- Arkusz liczy **18 stron** i zawiera **18 zadań**, w tym brudnopis.
- Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy Twój arkusz jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej.
- Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
- Odpowiedzi wpisuj długopisem bądź piórem, kolorem czarnym lub niebieskim.
- Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi.
- W zadaniach zamkniętych zaznacz prawidłową odpowiedź, wstawiając znak X we właściwym miejscu.
- Jeżeli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz znakiem X inną odpowiedź.
- Oceniane będą tylko te odpowiedzi, które umieścisz w miejscu do tego przeznaczonym.
- Do każdego numeru zadania podana jest maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania za prawidłową odpowiedź.
- Pracuj samodzielnie. Postaraj się udzielić odpowiedzi na wszystkie pytania.
- Nie używaj korektora. Jeśli pomylisz się w zadaniach otwartych, przekreśl błędną odpowiedź i wpisz poprawną.
- Korzystaj tylko z przyborów i materiałów określonych w regulaminie konkursu.

Powodzenia

Maksymalna liczba punktów - 100

Liczba uzyskanych punktów - .....

Imię i nazwisko ucznia: .....
wypełnia Komisja Konkursowa po zakończeniu sprawdzenia prac

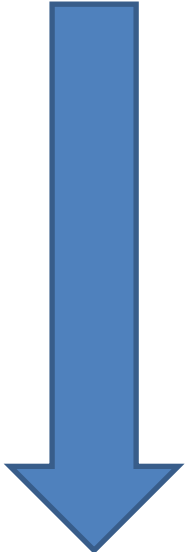
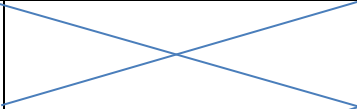
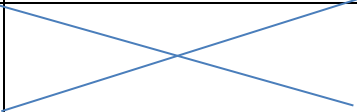
Podpisy członków komisji sprawdzających pracę:

1. ....
(imię i nazwisko) (podpis)

2. ....
(imię i nazwisko) (podpis)

Zadanie nr 1 (0 – 2p.)

Uzupełnij kolumny tabeli wpisując w kolejności, od największej do najmniejszej wielkości, kontynenty i oceany.

	KONTYNENTY	OCEANY
<p>NAJWIĘKSZA WIELKOŚĆ</p> <p>NAJMNIEJSZA WIELKOŚĆ</p>	1	1
	2	2
	3	3
	4	4
	5	5
	6	
	7	

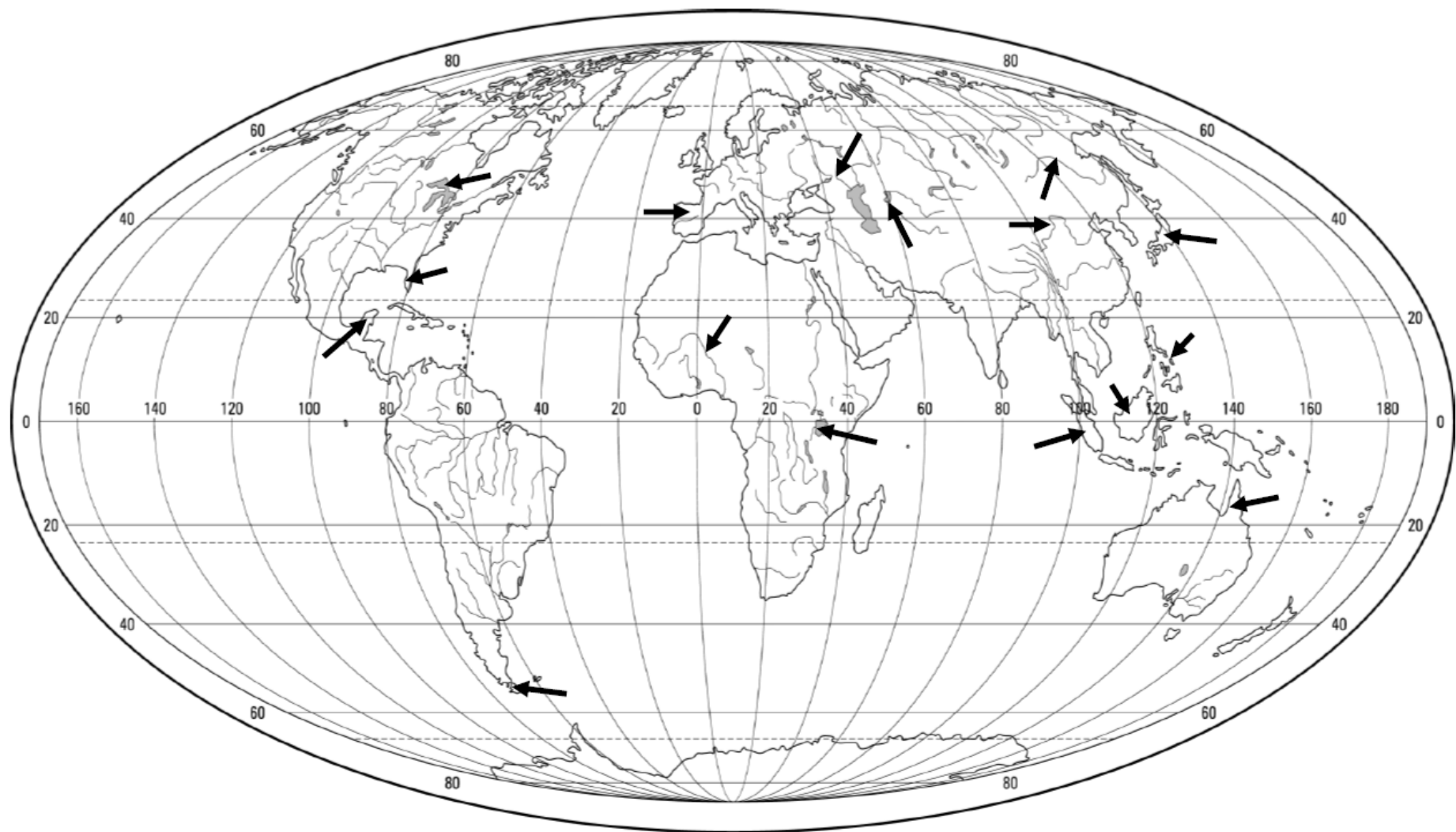
...../2 pkt.
(liczba uzyskanych punktów /maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 2 (0 – 10p.)

Na mapie świata (zał. nr 1) zaznaczono strzałkami różne obiekty geograficzne. Przy właściwej strzałce wpisz odpowiedni numer. Strzałek na mapie narysowano więcej.

1. Jukatan	6. Półwysep Jork
2. Floryda	7. Sumatra
3. Jezioro Wiktorii	8. Wołga
4. Ziemia Ognista	9. Huang-he
5. Półwysep Iberyjski	10. Honsiu

...../10 pkt.
(liczba uzyskanych punktów /maksymalna liczba punktów)

Załącznik nr 1

Zadanie nr 3 (0 – 5p.)

Turysta wędruje po Tatrach Słowackich. W okolicach Zabiedowa porusza się zielonym szlakiem.

Źródło: Mapa Tatry Polskie i Słowackie, ExpressMap Polska Sp. z o.o., opracowanie własne

Podaj odpowiedzi na poniższe zadania korzystając z mapy topograficznej.

- a) Oblicz odległość w rzeczywistości w linii prostej, jaką musi pokonać turysta idąc ze szczytu Bukovina (C3) do Javorinky (D3). Wynik podaj w kilometrach, zaokrąglaj do jednego miejsca po przecinku.

Zapisz obliczenia:

Odpowiedź:.....

b) Podaj, ile wynosi wysokość względna między tymi szczytami.

Obliczenia:

Odpowiedź: .....

c) Oblicz czas górskiej wędrowki turysty między szczytami Bukovina (C3) i Javorinky (D3) jeśli przyjmiemy, że średnie tempo marszu wynosi 4 km/h, przy czym na każde 100 m pokonywanego wzniesienia musisz doliczyć 10min. Podaj czas z dokładnością do minuty.

Zapisz obliczenia:

Odpowiedź: .....

d) Podaj azymut, w jakim porusza się turysta idąc ze szczytu Bukovina (C3) do Javorinky (D3). Wybierz spośród poniższych wartości i podkreśl prawidłową odpowiedź.

- 120°
- 45°
- 195°
- 170°

e) Odczytaj z podanej mapy topograficznej nazwę obiektu o współrzędnych:

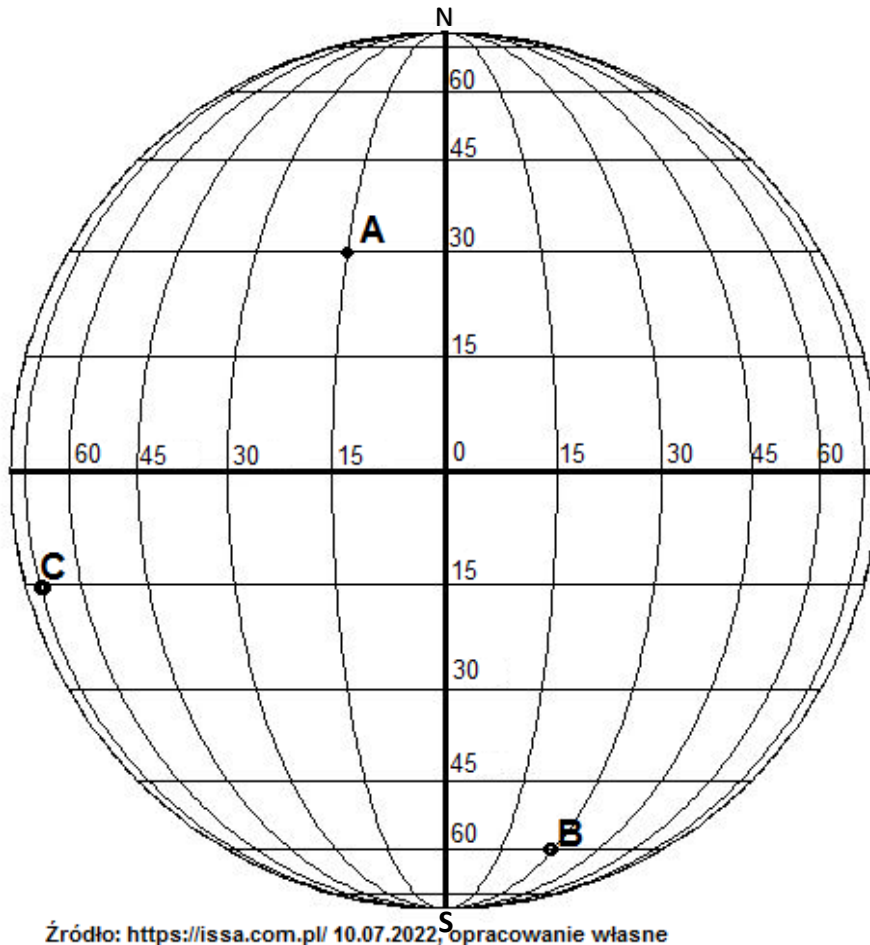
$49^{\circ}19'30''N$ $19^{\circ}39'32''E$

Odpowiedź: .....

...../5 pkt.
(liczba uzyskanych punktów /maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 4 (0 – 3p.)

Określ współrzędne geograficzne punktów na podanej siatce geograficznej.

Odpowiedź:

Punkt A: szer. geogr ..... dł. geogr.....

Punkt B: szer. geogr ..... dł. geogr.....

Punkt C: szer. geogr ..... dł. geogr.....

...../3 pkt.
(liczba uzyskanych punktów /maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 5 (0 – 4p.)

Uzupełnij zdania korzystając z nazwisk podanych w ramce.

Ferdynand Magellan, Krzysztof Kolumb, Marco Polo, David Livingstone,
James Cook, Henry Stanley, Amerigo Vespucci.

1. Odkrywcą źródła najdłuższej rzeki Afryki jest .....
2. Wenecki kupiec z XIII w., który drogą lądową dotarł do Pekinu to .....
3. Jako pierwszy przeszedł Afrykę w poprzek od Luandy do ujścia Zambezi .....
4. Wyprawa ..... była pierwszą (XVI w.), której uczestnicy opłynęli Ziemię.

...../4 pkt.
(liczba uzyskanych punktów /maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 6 (0 – 10p.)

Wymień pięć składników pogody, którymi charakteryzuje się cechy klimatu. Dopisz do każdego przyrząd, którym dokonuje się pomiaru tego elementu pogody np. temperatura powietrza – termometr /nie wykorzystuj w odpowiedzi podanego przykładu/.

Składnik pogody	Przyrząd pomiarowy

...../10 pkt.
(liczba uzyskanych punktów /maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 7 (0 – 8p.)

W tabeli przedstawiono krótkie opisy krajobrazów. Dopisz nazwy tych krajobrazów oraz miejsce ich występowania wybierając z podanych w ramce.

Nazwa krajobrazu – sawanna, tajga, tundra, las równikowy, step, pustynia zimna, las liściasty.
Miejsce występowania – Kotlina Kongo, Półwysep Tajmyr, Wyżyna Środkowo-Syberyjska, Sahara, Kotlina Górnego Nilu, Pogórze Kazachskie, Nizina Zatokowa.

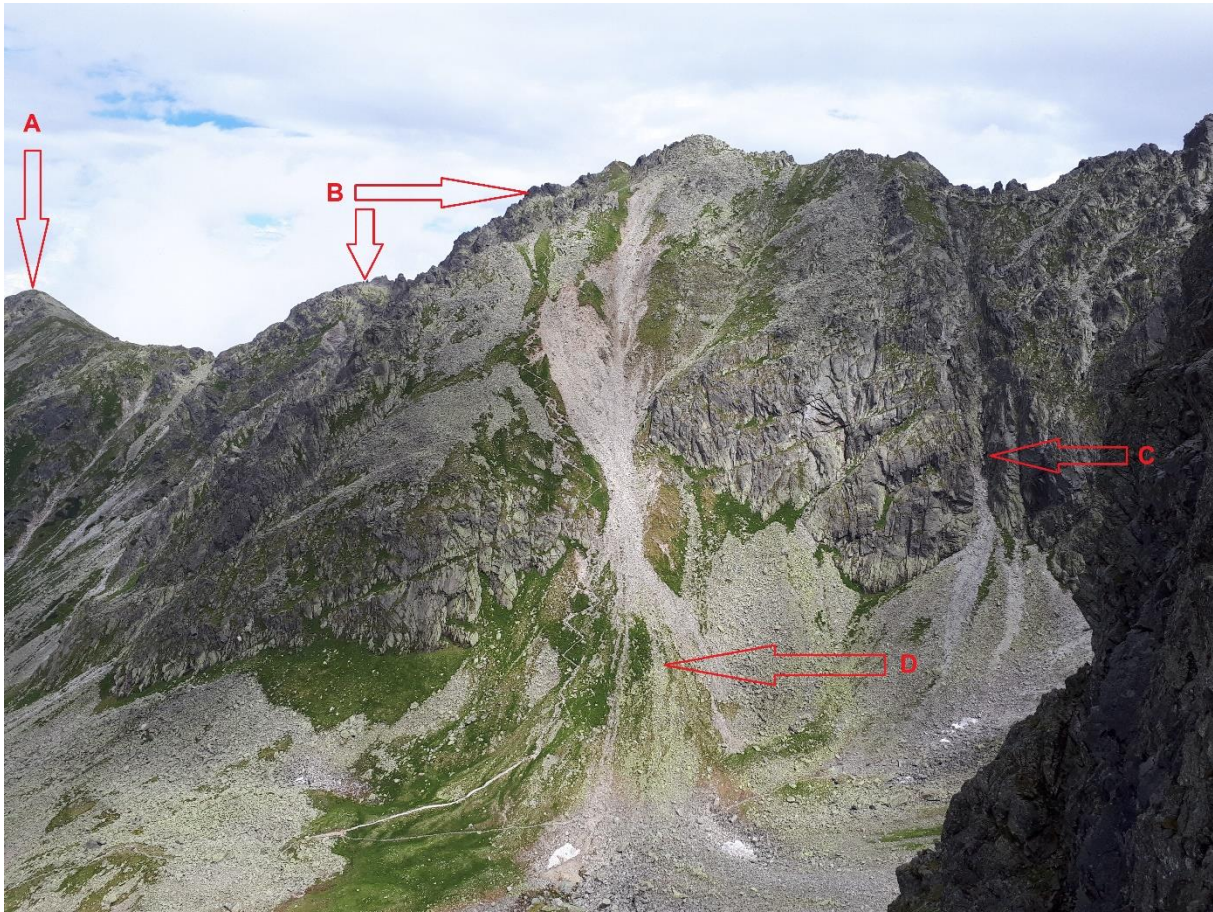
Opis krajobrazu	Nazwa krajobrazu	Miejsce występowania
Teren pokryty roślinnością przystosowaną do klimatu zimnego, składający się głównie z mchów i porostów, płożących się krzewinek. Ze zwierząt występują m. in.: biały niedźwiedź, leming, piesiec, zajęc bielak. Temperatura powietrza nawet w najcieplejszym miesiącu nie przekracza +15 ⁰ C.		
Teren pokryty sucholubną roślinnością trawiastą. Roślinność przystosowana do przetrwania niekorzystnego okresu suszy i gorących temperatur w lecie oraz niskiej temperatury zimą. Rosną tu trawy np. ostnice, a żyją tu m.in.: lisy, wilki, suhaki.		
Teren pokryty roślinnością trawiastą, z wilgotną porą letnią i ciepłą, lecz suchą porą zimową. Wśród traw występują pojedyncze drzewa np. akacje. Wśród zwierząt występują m.in. lew, żyrafa, zebra, hiena, szakal.		
Teren pokryty głównie lasem szpilkowym ze świerkiem, jodłą, sosną oraz z drzewami liściastymi brzozą, osiką. Ze zwierząt żyje tu: niedźwiedź brunatny, łoś, sobol, wilk. Klimat chłodny, z długą mroźną zimą i niewielkimi opadami.		

...../8 pkt.
(liczba uzyskanych punktów /maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 8 (0 – 4p.)

Zdjęcie przedstawia krajobraz wysokogórski Tatr.

Źródło: Autor: zdjęcie zbiory własne, Tatry

Podaj nazwy zaznaczonych na zdjęciu charakterystycznych dla krajobrazu gór wysokich form skalnych. Wybierz z podanych w ramce.

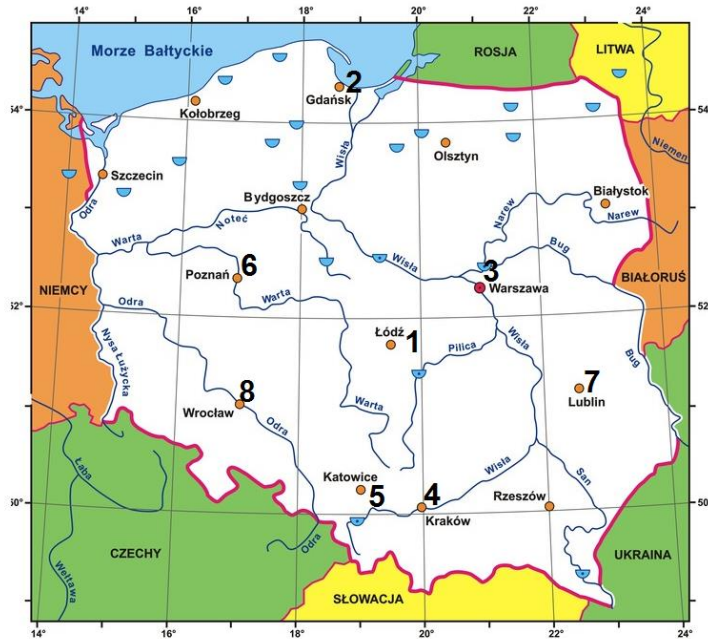
turnia, stożek napływowy, hale, piarg, grań, grzyb skalny, żleb, dolina.

- A .....
- B .....
- C .....
- D .....

...../4 pkt.
(liczba uzyskanych punktów /maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 9 (0 – 10p.)

Na mapie Polski zaznaczono miasta z atrakcjami turystycznymi, które zilustrowane są zdjęciami (A-E), a także inne miasta Polski. Wszystkie wybrane miasta oznaczono cyframi (1-8).

Źródło: https://tyflomapy.pl/Mapa_podstawowa.html 27.07.2021 opracowanie własne

Do podanych zdjęć dobierz numery miast z mapy oraz podaj nazwę zabytku, wybierając z podanych w ramce.

Pałac Prezydencki w Warszawie, Hala Widowiskowo - Sportowa Spodek, Łazienki Królewskie, Renesansowy Ratusz w Poznaniu, Ratusz w Lublinie, Wawel, Dwór Artusa, Pałac Poznańskiego, Stadion Narodowy,

A

Źródło: <https://pl.m.wikipedia.org/wiki/> 13.07.2022

numer miasta na mapie .....

nazwa zabytku .....

B

Zródło: <https://pl.wikipedia.org/wiki/> 13.07.2022

numer miasta na mapie .....

nazwa zabytku .....

C

Zródło: <https://zpe.gov.pl/a/nowa-estetyka/DSJZIHDe> 13.07.2022

numer miasta na mapie .....

nazwa zabytku .....

D

Źródło: <https://zpe.gov.pl/a/galeria-miasta/D1CdrkRrk> 13.07.2022

numer miasta na mapie .....

nazwa zabytku .....

Zródło: <https://www.globtroter.pl/zdjecia/289712,polska> 13.07.2022, opracowanie własne

numer miasta na mapie .....

nazwa zabytku .....

...../10 pkt.
(liczba uzyskanych punktów /maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 10 (0 – 4p.)

Z wymienionych poniżej roślin i zwierząt zakreśl cztery, które nie występują w tundrze:

pardwa, sowa śnieżna, oleander, fenek, leming, malina moroszka, piżmowół,
chrobotek reniferowy, wierzba polarna, wyjec, koliber.

...../4 pkt.
(liczba uzyskanych punktów /maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 11 (0 – 5p.)

Do podanych w tabeli krain geograficznych Polski przyporządkuj jeden rodzaj skały najbardziej charakterystyczny dla podanego obszaru.

Typy skał wybierz z podanych w ramce (można wybrać tylko raz jeden typ skały).

węgiel brunatny, less, wapień, węgiel kamienny, granit, glina, halit.

Kraina geograficzna	Rodzaj skał
Wyżyna Krakowsko-Częstochowska	
Wyżyna Lubelska	
Wyżyna Śląska	
Mazury	
Tatry Wysokie	

...../5 pkt.
(liczba uzyskanych punktów /maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 12 (0 – 8p.)

Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F- jeśli jest fałszywe.

1.	Jaskinia Nietoperzowa to jedna z największych jaskiń na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej.	P	F
2.	Miasto Kazimierz Dolny leży na Wyżynie Lubelskiej.	P	F
3.	W Polsce ośrodki narciarskie znajdują się m. in. w Sudetach, Tatrach i na Mazurach.	P	F
4.	Największym jeziorem w Polsce są Mamry.	P	F
5.	Jeziro Łebsko i Gardno leżą w Słowińskim Parku Narodowym.	P	F
6.	W Tatrach Wysokich znajduje się jedna z najdłuższych i najpiękniejszych dolin – Dolina Chochołowska.	P	F
7.	Szlak Zabytków Techniki, to atrakcja turystyczna Wyżyny Śląskiej, związana z przemysłem tego regionu.	P	F
8.	Symbolem Kampinoskiego Parku Narodowego jest głuszec.	P	F

...../8 pkt.
(liczba uzyskanych punktów /maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 13 (0 – 5p.)

Wymień pięć cech południków.

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

...../5 pkt.
(liczba uzyskanych punktów /maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 14 (0 – 3p.)

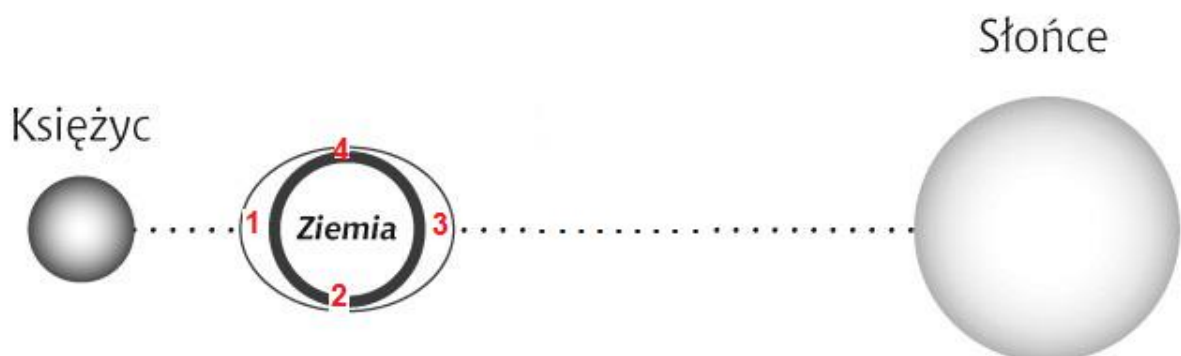
Oblicz, która godzina według czasu strefowego jest w Dublinie (53° N, 6° W), jeżeli w Warszawie (52° N, 21° E) jest 15.00.

Zapisz obliczenia:

...../3 pkt.
(liczba uzyskanych punktów /maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 15 (0 – 8p.)

Rysunek obrazuje jeden z rodzajów pływów, czyli cyklicznego podnoszenia i opadania poziomu morza wywołanego siłami przyciągania Słońca, Księżyca oraz ruchem wirowym Ziemi.

Na podstawie rysunku i własnej wiedzy wykonaj następujące polecenia:

a) Podaj, którymi numerami na rysunku zaznaczono:

Przyptywy - ..... Odptywy - .....

b) Wybierz i zakresz właściwe sformułowania, tak by zdanie dotyczące pływu było prawdziwe:

Na rysunku przedstawiono pływ **syzygijny / kwadraturowy**, który występuje podczas **pełni / pierwszej kwadry** Księżyca, wtedy siły przyciągania Słońca i Księżyca się **sumują / znoszą** i dlatego pływy są **większe / mniejsze**.

...../8 pkt.
(liczba uzyskanych punktów /maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 16 (0 – 3p.)

Z podanych dat wybierz i zakresz te, które istnieją w kalendarzu gregoriańskim.

a) 29.II.1700,

b) 29.II.2000,

c) 29.II.1864,

d) 28.II.1973,

e) 30.II.1600,

f) 29.II.1900.

...../3 pkt.
(liczba uzyskanych punktów /maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 17 (0 – 7p.)

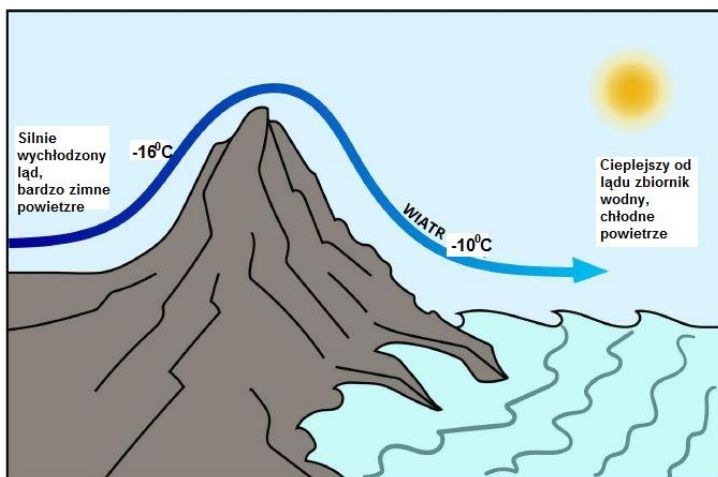
Rysunki przedstawiają różne typy wiatrów występujących na kuli ziemskiej.

Wybierz i podpisz rysunki, które przedstawiają wiatry typu fen (halny), bora oraz bryza. Zakreśl cztery charakterystyczne cechy wiatru bora wybierając z podanych.

Wybierz cztery cechy wiatru bora z podanych w ramce.

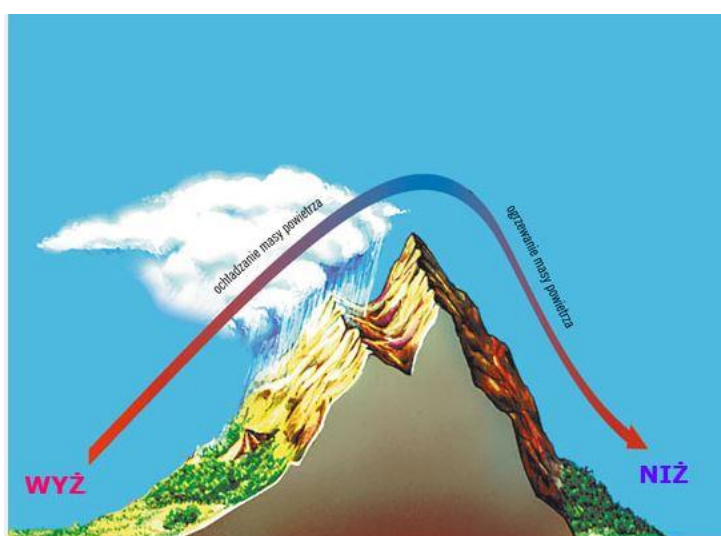
ciepły, zimny, suchy, wilgotny, porywisty, wieje nad Adriatykiem, wieje nad Morzem Czerwonym.
--

Odpowiedz: .....

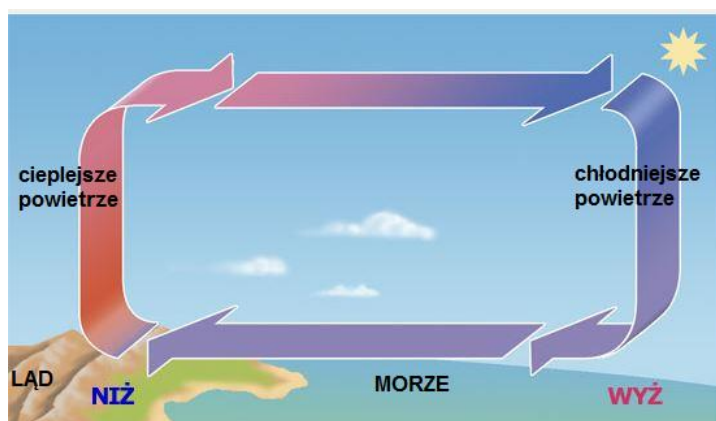
RYS.1 .....

Źródło: <https://zpe.gov.pl/> 30.07.2022 opracowanie własne

RYS.2 .....

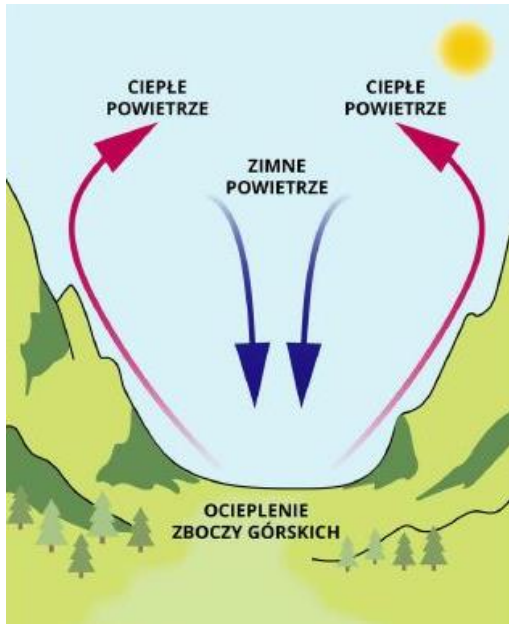
Źródło: <http://www.wiking.edu.pl/article.php?id=381> 30.07.2022

RYS.3 .....

Źródło: <http://www.wiking.edu.pl/article.php?id=381> 30.07.2022 opracowanie własne

RYS.4 .....

Źródło: <https://zpe.gov.pl/> 30.07.2022

...../7 pkt.
(liczba uzyskanych punktów /maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 18 (0 – 1p.)

Z podanych nazw łacińskich chmur wybierz i zakreśl tę, która jest chmurą burzową.

Cirrus, cumulus, nimbostratus, cumulonimbus, altocumulus.

...../1 pkt.
(liczba uzyskanych punktów /maksymalna liczba punktów)

Brudnopis